

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

ФАКУЛТЕТ „ПРИЛОЖНИ ИЗКУСТВА“

КАТЕДРА „ДИЗАЙН НА ПОРЦЕЛАН И СЪГКЛО“

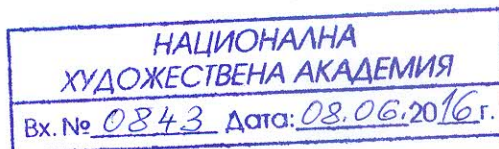
СТАНОВИЩЕ

От проф. Ивана Иванова Енева

За дисертационния труд на Марта Тихомирова Димитрова на тема: „Инкрустация на цветни маси“, научна специалност „Дизайн на порцелан и стъкло“, „Изкуствознание и изобразителни изкуства“

Дисертационният труд в обем от 169 стр. текст и 120 страници цветна илюстрация, е конструиран в увод и четири глави, развиващи различни допълващи се аспекти на основното съдържание. Въвеждащата уводна част синтезирано насочва към спецификата на темата „инкрустиране на цветни маси“ като новаторска артистична практика, осветлява лаконично предмета на темата : възможностите на тази специфична арт-практика за интегриране в съвременния дизайн и ясно формулира целите , които могат да бъдат стратегия на бъдещо промишлено производство и съдба на поколения творци в индустриалния дизайн. Задачите, амбициозно поставени от авторката, са дефинирани от позицията на многоаспектен мониторинг: от изследване на явлението инкрустация като творчески феномен , през еволюцията на технологичните и производствено-технически параметри , трансформирани в ярки творчески постижения на световното керамично общество до актуалните концепции за инфилтриране на уникални творчески арт намеси в унифицираното промишлено производство, които идентифицират, дават самоличност на обезличения иначе от възпроизвода керамичен предмет. Тази изключително актуална теза ..., за колаборациите между студийни керамици и производства , като ефективна практика за разнообразяване на визията на съвременния керамичен предмет "... (цитат на автора), недокосната досега от подобно изследване, носи изключително авангарден заряд в своята очевидна актуалност и перспективност, тъй като инкрустацията е арт техника в динамика, тя още не е изчерпала своя потенциал и не е достигнала своите върхове. Вероятно с приложението на 3 д принтирането и нарастващото роботизиране на някои производствени процеси, ще се открият неподозирани възможности за повторение на засега уникалните и технически неповторими керамични образци от арт територията. Изследването прилага за своите цели широка палитра от методически и аналитичен инструментариум, използван според спецификата на съдържателната част. Особено сполучливите форми приложени от авторката, на съчетание на сравнителен и формално социологически с художествен анализ , правят изследването пълноценно и съдържателно и еднакво адресирано към научната и непрофесионалната аудитория. Качествената визуализация уместно придружаваща теоретичната разработка подсилва възможността от възприемане на тезите и анализите.

Конспективно разгледан дисертационният труд, логично започва с описателна историческа хронология , придружена от сравнителен анализ на арт техиките и арт технологиите на инкрустацията в керамиката : третиращи повърхностното и дълбочинно инкрустиране. Историческата дълбочина , разкриваща генезиса на явлението , до която докторантката се

докосва след задълбочено проучване на литературни източници и личен контакт с артефакти в Европейски музеи и галерии, е едно от достойнствата на този труд, обединяващ исторически епохи и съвременност в единен еволюционен процес. Този исторически разрез е много изчерпателен и детайлен и обогатява с нов аспект специализираната и изкуствоведската литература. Изследването е развито в широки темпорални и географски граници; от древен Египет, през средновековен Китай, Корея и Япония и индустриална Европа до съвременна Америка, което се явява като един много качествен съвременен прочит на епизодични художествени явления от обединяващата ги теза. Друго особено достойнство на изследването е смелостта на използвания сравнителен анализ между керамиката и стъклото, анализ, който съвсем уместно премества акцента от технико-технологичната специфика върху стилистичното мислене и художествено поведение на артистите създали шедеври чрез тези арт техники. Това е истински доказателствен материал за реалистичността на основната теза на изследването: за възможната интеграция на арт техниките в концепцията на индустриалното дизайнерско поведение, тезата за взаимното им обогатяване и отсъствието на „запазени територии“ в художествената практика, тема особено актуална и дискуссионна в нашата съвременност.

Втората глава е своеобразна презентация на съвременното авторско съсловие художници от целия свят развиващи многообразните варианти на инкрустирането. Творческите им биографии са поднесени в обективен стил, модерно подсилени от автентични авторски изявления, мисли и откровения, които ги индивидуализират и разширяват територията на художествения анализ, произтичащ от това. Този подход на докторантката е синхронен с тенденциите на съвременния глобализиращ се свят на споделяне на идеи и послания и прибавя един непринуден психоаналитичен елемент в художествения анализ, който считам за достойнство на разработката. Тя отделя специално водещо място на широката палитра от обекти на вдъхновение на тези световни творци: от „мълчащите картини, намиращи се в съзнанието ми“ на Къртис Бензъл, от „предмети намерени по плажовете и поречието, където невероятни комбинации от несравними неща се подкрепят и държат едно за друго,“ на Катлийн Стандън, до признанието на Катрин Тейлър, „Аз правя скулптури, които изразяват тази експресия, поделена между нашите тела и пейзажа...“ и на Дейвид Потинър..., „моята работа е изследване на формата, взаимодействието на цвят, напрежение и мотив в порцелана, използвайки древната техника на Нерикоми“ този начин на презентиране предлага по-непосредствен контакт с авторите и скъсява дистанцията с непрофесионалната аудитория, в контекста на едно бъдещо публикуване.

Трета глава е с професионално-технологична ориентация и съдържа полезни технико-технологични информации, покриващи различни аспекти на процеса на реализация. Тъй като основният инструментариум на инкрустацията са оцветените керамични маси, докторантката съвсем логично е фокусирала върху оцветяващите компоненти: пигментите, с акцент върху характеристиката на тяхното оцветително действие в различни комбинации и в различна термична среда. Трета глава съдържа и много полезни практически съвети извлечени от опита на различни творци за постигане на успешна инкрустация. Освен споделянията практически опит са сигнализираны в съвременен стил и всички опасни за здравето контакти с токсични материали и нездравословни процедури - проблем към който има особена обществена чувствителност в съвременността.

